

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

TECHNIKUM NR 9
ZESPÓŁ SZKÓŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA
W TORUNIU
ROK SZKOLNY 2020/2021

Program zawiera:

1. Podstawy prawne
2. Założenia ogólne programu
3. Cele doradztwa zawodowego
4. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów
5. Warunki i sposoby realizacji programu
6. Przewidywane osiągnięcia
7. Weryfikacja efektów zajęć – zamiast oceniania
8. Ewaluacja programu

1. Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w technikum reguluje m.in. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, a także wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedno z podstawowych form działalności

dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

2. Założenia ogólne programu

Program doradztwa zawodowego zakłada konieczność dostosowania procesu świadomego kształtowania własnej kariery do zmian rozwojowych, które warunkują realizację treści na danym etapie edukacyjnym. Zadania stawiane preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwu zawodowemu są dostosowane do możliwości poszczególnych grup odbiorców.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie realizowane są cele z czterech obszarów: *poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych*. Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia na poziomie technikum, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

Szkolny program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany na podstawie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

3. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w technikum jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

4. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych wyznaczających treści programowe doradztwa zawodowego:

Cele szczegółowe	Treści programowe
Poznanie własnych zasobów , m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.	uczeń: ▪ sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy. ▪ ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; ▪ analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej; ▪ określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).
Świat zawodów i rynek pracy , m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.	uczeń: ▪ analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych; ▪ określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazą są jego kwalifikacje; ▪ porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika; ▪ konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy; ▪ określa znaczenie i wskazuje możliwości stażu zawodowego/zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej; ▪ sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców; ▪ przygotowuje się do zaprezentowania

	siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej; charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.	uczeń: - korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego; - analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; - określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; - analizuje możliwości kontynuowania nauki.
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery	uczeń: - ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery; - sporządza IPD – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji; - dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami; - wskazuje korzyści wynikające z całonocnego doradztwa kariery

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach w technikum. Umożliwia to realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych i innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

5. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji w trakcie:

- grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez pedagoga szkolnego;
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami; prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez pedagoga szkolnego, nauczycieli i wychowawców,
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. szkolne dni kariery) lub poza nią (np. staże zawodowe).

W realizację programu doradztwa zawodowego dla technikum powinni zostać włączeni rodzice, przedstawiciele instytucji oświatowych zajmujących się doradztwem zawodowym (m.in. specjaliści z poradni psychologiczno- pedagogicznych oraz pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli), jednostki samorządu terytorialnego (organy prowadzące szkoły), placówki kształcenia praktycznego, placówki kształcenia ustawicznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego, szkoły dla dorosłych oraz otoczenie społeczno-gospodarcze szkół, przez które należy rozumieć pracodawców/przedsiębiorców, organizacje pracodawców, instytucje edukacyjne i instytucje działające na rynku pracy (np. powiatowy urząd pracy, Ochotnicze Hufce Pracy), uczelnie wyższe, specjalne strefy ekonomiczne itp.

Technikum powinno współpracować z pracodawcami w ramach realizowanych zadań, w tym zadań dotyczących doradztwa zawodowego, w celu jak najlepszego przygotowania uczniów do wejścia i aktywnego poruszania się po rynku pracy, uzyskania przez nich doświadczenia zawodowego oraz realizacji własnej kariery zawodowej.

Metody i formy pracy z uczniami

- ankiety, kwestionariusze, wywiady,
- pogadanki,
- wykłady,
- dyskusje,
- prezentacje multimedialne,
- zajęcia warsztatowe,
- praca w grupach,
- „burza mózgów”,
- drama,
- porady i konsultacje,
- udział w konkursach,
- spotkania, warsztaty z przedstawicielami instytucji doradczych,
- wycieczki,
- szkolenia prowadzone przez przedstawicieli firm związanych z poszczególnymi branżami,
- spotkania z przedstawicielami szkół wyższych, policealnych, pomaturalnych
- spotkania z przedstawicielami pracodawców.

6. Przewidywane osiągnięcia.

- zbudowanie poczucia własnej wartości,
- poznanie swojego potencjału,
- podejmowanie trafnych decyzji w zakresie wyboru przedmiotów maturalnych,
- ukształtowanie właściwej orientacji zawodowej,
- realizacja własnych oczekiwań zawodowych na krajowym lub unijnym rynku pracy.

7. Weryfikacja efektów zajęć – zamiast oceniania

Działania związane z doradztwem zawodowym mają wspierać uczniów w wyborach zawodu i kierunku kształcenia, dlatego podczas zajęć należy odwoływać się do autorefleksji i samooceny uczestników.

Proponowane w programie formy weryfikacji efektów zajęć, to m.in.:

- pytania ewaluacyjne do uczestników zajęć zadawane w celu uzyskania informacji zwrotnych na temat zajęć, w tym korzyści jakie dostrzegają uczestnicy,
- zdania niedokończone pobudzające uczestników do refleksji na temat działań związanych z własnym rozwojem i innymi elementami doradztwa zawodowego,
- wypracowanie przez ucznia technikum wymiernych efektów, np. sformułowanie planu kariery, zgromadzenie składowych portfolio (wypracowanie efektów pracy indywidualnej i grupowej),
- indywidualny plan działania – IPD obejmujący zadania do wykonania w odniesieniu do wyznaczonego celu edukacyjno-zawodowego.

8. Ewaluacja

Realizacja programu będzie na bieżąco monitorowana oraz poddawana ewaluacji w ramach Wewnętrzny Szkolny System Doradztwa Zawodowego w formie:

- analizy wyników ankiet, kwestionariuszy, przeprowadzonych testów orientacji zawodowej,
- obserwacji stopnia zaangażowania uczniów podczas zajęć,
- rozmowa doradczej z uczniami i rodzicami.

Efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.